

**БІБЛІЙНІ ЗЕРНА ТВОРЧОСТІ ІВАНА ФРАНКА.
РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ: РОМАН Л.А. БІБЛІЙНО-
ХРИСТІЯНСЬКИЙ КОНТЕКСТ ПРОЗИ ІВАНА ФРАНКА
– ЧЕРНІВЦІ, ВДНЗ УКРАЇНИ «БДМУ», 2017. – 248 С.**

Олена МАТУШЕК

Харківський національний університет
ім. В. Н. Каразіна, Харків (Україна)
olenam2002@ukr.net

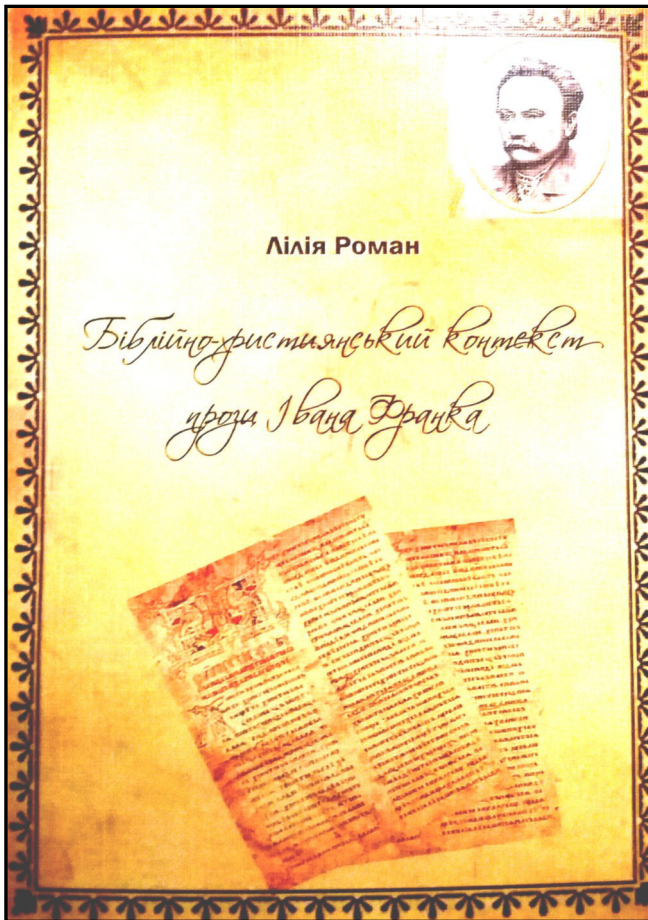
**MATUSHEK O. BIBLICAL GRAINS OF I. FRANKO'S
CREATIVITY. REVIEW OF THE MONOGRAPH:
ROMAN L.A. BIBLICAL-CHRISTIAN CONTEXT OF
IVAN FRANKO'S PROSE – CHERNIVTSI, 2017. – 248 S.**

Olena MATUSHEK

V. N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv (Ukraine)

Матушек Е. Библийские зерна творчества Ивана Франко. Рецензия на монографию: Роман Л. А. Библийско-христианский контекст прозы Ивана Франко. – Черновцы, 2017. – 248 с. В монографіях досліджуються біблейські контекстуальні впливи на прозу І. Франко. Автором определены христианская доминанта інтерпретації біблейських образів і сюжетів в прозі І. Франко, а также сформирована общая характеристика жанровых особенностей творческой рецепции библийской образно-сюжетной художественной системы. В монографіях також показані і проаналізовані стилеві домінуючі художественної інтерпретації трансформацій авторської рецепції Біблії. Предложена і обоснована літературознавча рецепція біблейсько-християнської концепції прози видатого українського письменника.

Ключевые слова: Библия, Иван Франко, христианский контекст, интертекст.

З франкознавства написано вже тисячі досліджень і видано десятки монографій, в яких розкрито багато літературознавчих проблем. Відтак досить важко сказати щось нове у цьому ланцюжку висловлювань на тему

творчості автора. «Іван Франко й Біблія» – проблема для історії української літератури не нова. Однак, на мою думку, авторці монографії вдалося виділити в ній невичені аспекти й оригінально їх розкрити.

Це досягається передусім іншим об'єктом дослідження (проза, здебільшого оповідання), новою концепцією (авторська «герменевтика визволення») та свіжими методологічними засобами й прийомами (герменевтичний, структуральний, феноменологічний, екзегетичний та ін.). У цьому полягає новизна й актуальність рецензованої монографії, які не викликають жодних заперечень.

Книга логічно вибудована. Вона складається зі вступу, трьох розділів, висновків, таблиць та бібліографії. Відповідно, авторка у першому розділі – «Біблія у творчості Івана Франка: динаміка і константи герменевтичних дискусій» – студіює літературознавчу рецепцію біблійного наповнення творів Івана Франка, при цьому доречно поділивши матеріал на кілька груп за хронологічним і ціннісним принципами. Тут же сформульовано й основну концепцію та накреслено напрямки подальших досліджень. Ступінь охоплення історико-літературних і теоретичних джерел – максимальний. Авторка майстерно вибудувала літературознавчу інтригу, спочатку сформулювавши за допомогою опозицій суперечності в ставленні І. Франка до релігії й Біблії (матеріалізм та ідеалізм, атеїзм в світогляді й насиченість творів біблійними образами й алюзіями та ін.), а потім успішно розкривши художні функції сакрального матеріалу.

У розділі другому «Біблійно-християнський контекст і естетичні принципи Івана Франка інтерпретації старозавітних матеріалів» показано, як Іван Франко працює з образами з першої частини Святого Письма. При цьому авторка вдало включає аналізовані твори в широкий контекст творчості письменника.

У розділі третьому «Новозавітні ідеї та образи у прозі Івана Франка» авторка глибоко розкриває біблійне підгрунтя Франкового дискурсу, що мерехтить крізь оповідь, психологічні характеристики героїв, уривки комунікації. Особливо вдалим і новим видається аналіз образу головної героїні з «Перехресних стежок». Також авторка ретельно й майстерно прочитує євангельські знаки й розкодує зміст притч в оповіданнях письменника.

Цікаво, що авторка монографії застосовує статистичний комп'ютерний аналіз біблійного матеріалу в прозі І.Франка, що, з одного боку, дозволяє їй вирішити ряд дослідницьких питань, а з другого, – продемонструвати успішну дію нового методологічного прийому.

Вмотивованими, як на нас, постають загальні *висновки* до монографії, які логічно підсумовують виконану роботу й досить повно висвітлюють результати проведеного дослідження відповідно до окреслених у передмові мети й завдань.

Концепція авторки, безперечно, викличе інтерес і жваве обговорення, без якого неможливий розвиток літературознавчої думки. Поряд з цим, не викликає сумніву, що монографія Лілії Анатоліївни Роман є вдалим фаховим висловлюванням про стосунки Франка і Біблії.

Отже, монографія може бути корисна для літературознавців, філологів, культурологів, викладачів предметів гуманітарного циклу, аспірантів, студентів та широкому колу читачів, які цікавляться літературою, історією

літератури, герменевтичними та інтертекстуальними дослідженнями українського літературного процесу.

Matushek O. Biblical Grains of I. Franko's Creativity. Review of the monograph: Roman L.A. Biblical-Christian Context of Ivan Franko's Prose – Chernivtsi, 2017. – 248 s. The monograph explores Biblical contextual influences on Frank's prose; Frank's Christian dominant interpretation of biblical images and stories is determined. A general characteristic of the genre features of the creative reception by the writer of the Biblical figurative artistic system is formed; the style dominants of artistic interpretation of transformations of the author's reception of the Bible are analyzed; The literary recipe of the biblical-Christian concept of Franko's prose is explored.

Key words: the Bible, Ivan Franko, Christian context, intertext.

Матушек Олена – доктор філологічних наук, професор кафедри історії української літератури Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Автор монографії та близько ста наукових статей. Коло наукових інтересів: література українського Бароко, Білоруська література, Польська література, Біблія і література.

Matushek Olena – Doctor of Philology, Professor of the Department of History of Ukrainian Literature at V.N. Karazin Kharkiv National University. Author of books and over one hundred scientific articles. Research interests: Baroque Ukrainian literature, Belarusian literature, Polish literature, Bible and literature.

Received: 07.02.2018

Advance Access Published: March, 2018